

Tədris planlarına dair qeydlər

1. Azərbaycan Respublikasının ümumtəhsil məktəblərində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dil (dillər) ingilis, alman, fransız, rus, ərəb, fars dilləri arasından seçilir.

2. Tədris dilindən asılı olmayaraq, bütün ümumtəhsil məktəblərində xarici dilin tədrisi I (birinci) sinifdən başlanır. Tədrisi I (birinci) sinifdən başlanan xarici dil şagirdin məktəbdə öyrəndiyi əsas xarici dil hesab edilir.

3. Xarici dilin (dillərin) tədrisi üçün məktəbdə müvafiq pedaqoji kadr potensialının və maddi-tədris bazanın olması zəruri şərt hesab edilir.

4. Bu "Qeydlər" in 3-cü bəndində nəzərdə tutulan şərt ödənilməklə bir neçə xarici dil tədris olunan məktəbdə övladı üçün müvafiq xarici dil onun valideyni (digər qanuni nümayəndəsi) tərəfindən seçilir. Valideynlərin (digər qanuni nümayəndələrin) seçimi ilə bağlı zərurət yaranarsa, eyni sinifdə iki xarici dil qrupu təşkil oluna bilər. Bu halda aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

4.1. Həmin sinfin bu "Qeydlər" in 21-ci bəndində nəzərdə tutulmuş qayda üzrə 2 (iki) qrupa bölünməsi.

4.2. Bu qrupların dil seçiminə görə bərabər şagird sayı, yaxud qismən az say fərqi ilə komplektləşdirilməsi.

4.3. Məktəbdə həmin xarici dillərin hər biri üzrə ən azı iki nəfər müəllimin olması.

5. Ümumtəhsil məktəblərində ikinci xarici dil V (beşinci) sinifdən etibarən tədris olunur.

6. Müvafiq pedaqoji kadr potensialı və tədris bazası olduğu halda, ikinci xarici dilin tədrisindən və öyrənilməsindən imtina olunması yolverilməzdir.

7. İkinci xarici dilin tədrisini təmin etmək məqsədilə əməkhaqqı mövcud qaydada ödənilməklə digər təhsil müəssisələrindən müəllim (mütəxəssis) dəvət oluna bilər.

8. I və V (birinci və beşinci) siniflərdən başlayaraq tədris edilən xarici dillərin növbəti siniflərdə dəyişdirilməsinə yol verilmir.

9. Əsas xarici dil tədris olunan, lakin ikinci xarici dil tədris edilməyən məktəblərdə ikinci xaricə dilə ayrılan saat (saatlar) əsas xarici dilin öyrənilməsinə verilir.

10. Xarici dil (dillər) üzrə müvafiq pedaqoji kadr potensialı olmadığı halda, əsas və ikinci xarici dillərə ayrılan saatlar aşağıdakı fənlər üzrə ixtisaslı müəllimlərin olduğu məktəblərdə qeyd edilən fənlərin tədrisinə verilir:

10.1. İbtidai siniflərdə tədris dilinin;

10.2. V-VIII (beşinci-səkkizinci) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, "Ədəbiyyat", "Riyaziyyat" və "Azərbaycan tarixi" fənlərinin;

10.3. IX (doqquzuncu) sinifdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, “Riyaziyyat” və “Azərbaycan tarixi” fənlərinin;

10.4. X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərdə hər birinə 1 (bir) saat olmaqla tədris dilinin, “Riyaziyyat”, “Kimya”, “Fizika”, “Coğrafiya” və “Azərbaycan tarixi” fənlərinin.

11. Qeyd olunan fənlər üzrə məktəbdə ixtisaslı müəllim olmadıqda, nəzərdə tutulan saat (saatlar) məktəb pedaqoji şurasının qərarına əsasən digər fənnin (fənlərin) tədrisinə verilir.

12. Tərkibində III (üçüncü) və ya IV (dördüncü) sinif olan komplekt siniflərdə tədris dili 10 (on) saat, “Həyat bilgisi” və “Texnologiya” fənlərinin hər biri 2 (iki) saat tədris olunur.

13. Dərsdənkənar məşğələ qrupları və dərnekələr şagirdlərin sayı 8 (səkkiz) nəfərdən az olmamaqla komplektləşdirilir.

14. Hər hansı bir sinifdə şagirdlərinin sayı dərsdənkənar məşğələ qrupu təşkil etmək üçün müəyyən edilmiş normadan az olduqda şagirdlərin meyil və marağı nəzərə alınmaqla həmin dərsdənkənar məşğələ qrupuna yaxın siniflərin (məsələn, V-VI, VI-VII, VII-VIII və s.) şagirdlərinin cəlbinə icazə verilir.

15. I (birinci) sinifdə dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat dərs cədvəlinə daxil edilməklə “Riyaziyyat” fənninin tədrisinə verilir.

16. II-IV (ikinci-dördüncü) siniflərdə dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat müəyyən edilmiş məktəblərdə dərs cədvəlinə daxil olunmaqla “Şahmat” fənninin tədrisinə, “Şahmat” fənni keçilməyən məktəblərdə “Riyaziyyat” fənninin tədrisinə verilir.

17. I-IV siniflərdə dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan saat hesabına tədris olunan “Riyaziyyat” fənni üzrə müvafiq əlavə mövzular aidiyyəti fənn müəllimlərinin iştirakı ilə təhsil şöbəsinin (idarəsinin) metodkabineti tərəfindən hazırlanıb təsdiq edilir.

18. Bütün azsaylı xalqların kompakt yaşadıqları ərazilərdəki ümumtəhsil məktəblərinin I (birinci) sinfində, “Şahmat” fənni keçilməyən məktəblərin isə II-IV (ikinci-dördüncü) siniflərində, habelə ləzgi dili tədris olunan məktəblərin V-IX siniflərində valideynlər və təhsilalanlar arzu etdikləri halda, dərsdənkənar məşğələlərə ayrılan 1 (bir) saat dərs cədvəlinə daxil edilməklə onların ana dilinin tədrisinə verilə bilər.

19. Füzuli, Beyləqan, Ağcabədi, Ağdam, Tərtər, Goranboy, Xocavənd, Göygöl, Daşkəsən, Gədəbəy, Tovuz, Qazax, Ağstafa, Kəlbəcər, Laçın, Cəbrayıl, Şuşa, Qubadlı, Xocalı, Zəngilan rayonlarının bütün ümumtəhsil məktəblərinin, habelə Naxçıvan MR-in Ermənistanla sərhəddə yerləşmiş ümumtəhsil məktəblərinin VI (altıncı) siniflərində dərsdənkənar məşğələlərə ayrılmış vaxt hesabına həftədə 1 (bir) saat olmaqla ikinci yarımildə “Mina təhlükəsinə dair maariflənmə” adlı fakültativ kurs tədris olunur.

Qeyd edilən rayonların bütün ümumtəhsil məktəblərinin və Naxçıvan MR-in Ermənistanla sərhəddə yerləşmiş ümumtəhsil məktəblərinin IV (dördüncü) siniflərində isə həmin kurs üzrə mövzular “Həyat bilgisi” fənninin daxilində keçilir.

20 VIII (səkkizinci) sinifdə dərscdənkcncnr məşğclclərə ayrılan saatlardan 1 (bir) saatı dcrs cədvəlinə daxil edilməklə “Qarabağın tarixi” kursunun tcdrisinə ayrılır.

21. Müvafiq maddi-tcdris baza və ixtisas müəllimləri olduđu halda, şagirdlərin sayı 20 (iyirmi) və daha çox olan siniflər aşağıdakı fcnlərin tcdrisində iki qrupa bölünür:

21.1. Tcdris rus və gürcü dillərində aparılan ümumtcəhsil məktəblərinin I-XI (birinci-onbirinci) siniflərində Azərbaycan dili (dövlət dili kimi).

21.2. Tcdris dilindən asılı olmayaraq, bütün ümumtcəhsil məktəblərinin I-XI (birinci-onbirinci) siniflərində xarici dil, V-XI (beşinci- onbirinci)) siniflərində ikinci xarici dil.

21.3. Bütün ümumtcəhsil məktəblərinin V-XI (beşinci-onbirinci) siniflərində “Fiziki tcrbiyə”, V-IX (beşinci-doqquzuncu) siniflərində “Texnologiya”.

21.4. Ümumtcəhsil məktəblərinin X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğclclər.

21.5. Tcdris ilinin birinci yarısında hər hansı bir səbəbdən bölünən fcnlər üzrə siniflərdə şagirdlərin sayı azaldıqda və ya artdıqda tcdris ilinin ikinci yarımilindən müvafiq olaraq qruplar bir sinifdə birləşdirilməklə və ya siniflər iki qrupa bölünməklə tcdris davam etdirilir.

22. Kompüter kabineti olmayan ümumtcəhsil məktəblərində “İnformatika” fənni üzrə praktik məşğclə keçilmir.

23. X-XI (onuncu-onbirinci) siniflərində “Çağırışaqədərki hazırlıq” fənn proqramlarına əsasən, tibbi biliklərin əsaslarına aid mövzular bütün sinifə tcdris olunur.

24. Ümumtcəhsil məktəbində dcrs məşğclcləri sentyabrın 15-də başlayıb iyunun 14-də başa çatır. Dcrs ili iki yarımilə bölünür:

24.1. birinci yarımil - 15 sentyabr - 26 yanvar;

24.2. ikinci yarımil - 1 fevral - 14 iyun.

25. Dcrs ili ərzində aşağıdakı tctillər müəyyən edilir:

25.1. 5 gün payız tctili (16-20 noyabr);

25.2. 5 gün qış tctili (27-31 yanvar).

25.3. İbtidai siniflər üçün 5 günlük əlavə yaz tctili (1-5 may).